

BWO EU/EMU instrumenten economische gevolgen corona

31 maart 2020

Advies voor M

Aanleiding

Tijdens de ER VC van 26 maart jl. is de Eurogroep gevraagd om binnen twee weken met beleidsopties te komen voor bespreking in de ER (die mogelijk plaatsvindt op 9/4 of 14/4). Dit BWO is ter inventarisatie van acceptabele opties voor het kabinet in aanloop naar de ER.

Kern/samenvatting

Door Financiën is een vijftal vragen voorbereid voor bespreking tijdens dit BWO. Deze vragen vindt u hieronder inclusief een aantal aandachtspunten. Bijgevoegd is een tabel met mogelijke in te zetten instrumenten. Deze tabel zal door de minister van Financiën kort worden toegelicht, waarna op de vragen zal worden ingegaan.

Algemeen

U kunt aandacht vragen voor de framing en het beeld dat over NL is ontstaan. U kunt het belang benadrukken dat NL uitstraalt dat NL solidair wil zijn, maar dat NL een aantal rode lijnen heeft. U kunt het belang benadrukken om ook de 'shades of grey' te onderzoeken binnen de rode lijnen. Wat zijn voor NL slimme landingszones rekening houdend met krachtenveld?

U kunt aansturen dat het BWO de opdracht geeft aan ambtenaren van AZ/BZ/FIN om scenario's uit te werken over wat er nog gaat komen (doorkijk tot zomer/najaar) + handelingsperspectief voor NL.

Vraag 1. ESM

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Vraag 2. EIB

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Vraag 3. Corona noodfonds buiten MFK ('COVID-19 Emergency Fund')

Staat het kabinet open voor het onderzoeken van een tijdelijk, beperkt Coronafonds a la de Turkije-faciliteit (FRIT) buiten het MFK, en kan hiertoe een voorstel door Nederland worden ingebracht in de discussie? Hoe wordt daarbij voorkomen dat Nederland zowel voor dit fonds als in het volgende MFK aanvullende bijdragen moet leveren om de gevolgen van COVID-19 op te vangen?

U kunt aandacht vragen voor het risico van een opeenstapeling van maatregelen (en/en). Druk op andere initiatieven zal door een nieuw Coronafonds geenszins afnemen. Alleen al afgelopen weekend kondigde de CIE (Von der Leyen) aan op korte termijn een **aangepast MFK-voorstel** te presenteren, incl een "stimulus package" (lees: hoger plafond / groter aandeel cohesie). Daarnaast wordt door CIE gewerkt aan "**Corona Response Investment Initiative 2.0**" voor verdergaande flexibiliteit bij besteding cohesiegeld. Eveneens zal CIE naar verwachting later deze week een voorstel doen tot activering van het "**Emergency Support Instrument**" onder het MFK; daarmee wordt ca. 3 mrd euro aan marges en flexibilitieitsinstrumenten vrijgemaakt tbv Corona-gerelateerde maatregelen in EULS.

U kunt belang van timing aangeven; NL moet de eerste zijn die Coronafonds voorstelt wil het iets van effect hebben op de (perceptie van) NLse positie en zelfs dan moet zorgvuldig nagedacht worden over perceptie. Beeld dat NL solidariteit wil 'afkopen' met klein bier is een risico. U kunt aangeven (om bovengenoemde redenen) meer te zien in een tijdelijke oplossing binnen MFK-kader, door ophoging van het plafond voor de resterende MFK-periode (EU-jaarbegroting 2020), aanpassing van de implementatieregels en (de mogelijkheid tot) overheveling van geld vanuit bestaande fondsen en programma's. Ook binnen een tijdelijk opgehoogd MFK kan dan een "Coronafonds" worden vormgegeven.

FIN is voorstander van een Coronafonds vanuit gedachte dat NL, met het doen van dergelijk voorstel, solidariteit kan tonen en inzet van een nieuw instrument binnen het ESM kan vermijden. Ook AZ lijkt enthousiast. Indien er breed steun is, kunt u aangeven dat een dergelijk fonds zich niet alleen zou moeten richten op economische ondersteuning / crisisherstel, maar ook op innovatie (toegepast onderzoek/techniek, pandemieonderzoek etc).

Vraag 4. MFK

Deelt het kabinet de mening dat de strategie inzake het MFK mogelijk heroverwogen moet worden gegeven de opties die informeel gehoord worden (verlenging van het huidig MFK voor 1 of 2 jaar wat het binnenhalen van de korting bij een nieuw MFK-akkoord mogelijk bemoeilijkt, nieuwe vormgeving MFK meer gericht op Corona etc.), en stemmen de bewindspersonen in met het voorstel bij een volgend BWO uitgebreider stil te staan bij de

opties rondom het MFK die nu circuleren inclusief de consequenties voor onze onderhandelingspositie?

Twee scenario's worden de laatste dagen vaker genoemd: meer druk op snelle besluitvorming over het nieuwe MFK en mogelijke verlenging van het huidige MFK met 1 of 2 jaar o.b.v. begroting 2020, opgehoogd met specifieke "Corona-middelen" (zie punt 3). U kunt aangegeven in te stemmen om bij een volgend BWO hier uitgebreider bij stil te staan.

U kunt aangeven dat het gezien de huidige ontwikkelingen interessant kan zijn om de optie van een tijdelijke verlenging van het huidige MFK (opgeplust met Corona-middelen conform voorstellen CIE) in kaart te brengen:

- Een eventuele verlenging van de overgangperiode voor het VK (Brexit) wordt steeds waarschijnlijker. Een verlenging van het huidige MFK zou die discussie kunnen versimpelen.
- Een tijdelijke verlenging van het huidige MFK waarborgt ook de tijdelijkheid van Corona-maatregelen (10)(2g)
- Onderhandelingen over een nieuw, zevenjarig MFK, kunnen op een later moment gevoerd worden en dan meer ruimte voor NL inzet op een gemoderniseerd, financieel houdbaar MFK dat de lasten eerlijk verdeelt.
- Als de onderhandelingen over het nieuwe MFK op korte termijn moeten worden afgerond zal er veel druk op plafond en kortingen komen te staan. Enerzijds vanwege roep om aanvullende middelen t.b.v. Corona; anderzijds omdat neerwaartse bijstelling van groeicijfers tot substantieel lagere beschikbare financiering voor programma's zal leiden, met als te verwachte gevolg een pleidooi voor een hoger uitgavenplafond in % BNI en/of lagere kortingen. U kunt vragen welke risico's MinFIN in dat geval ziet voor het binnenhalen van een korting onder het nieuwe MFK.

Vraag 5. Langere termijn

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Toelichting

Bijgevoegd t.b.v. BWO:

- Tabel Overview of EU/EMU instruments w.r.t. economic consequences COVID-19